

Petr Macháček

Nejvýraznější změny výskytu ptáků na Lednických rybnících v posledních letech

V roce 2009 vydalo Regionální muzeum v Mikulově publikaci *Ptáci Lednických rybníků*, v níž byl zpracován výskyt vodních ptáků na této lokalitě do konce roku 2008. Národní přírodní rezervace (NPR) Lednické rybníky je jednou z našich nejvýznamnějších ornitologických lokalit. Svědčí o tom i její zařazení mezi mokřady mezinárodního významu a zařazení do seznamu Světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO (World Heritage Site) – jako součást Lednicko-valtického areálu; v roce 2005 pak byly Lednické rybníky vyhlášeny ptačí oblastí jako součást Natura 2000 v České republice.

Kolonie kormoránů velkých

Bukač velký

Bukáček malý

Od roku 2012 hospodaří na Lednických rybnících Rybářství Hodonín. Tou nejpodstatnější změnou v jejich způsobu hospodaření byl u rybníka Nesytu přechod na takzvaný dvouhorkový systém. Znamená to, že rybník je vypouštěn a loven každým druhým rokem, v prvním roce bývá hladina snížena – někdy z důvodu nedostatku vody dost podstatně. Na dalších třech rybnících je provozován intenzivní chov ryb, převážně kaprů, běžným jednohorkovým způsobem. To znamená, že na jaře je do rybníka nasazena větší ryba a na podzim je rybník vypuštěn a ryby jsou sloveny. Tyto rybníky jsou drženy téměř stále na plném stavu vody.

Volavky stříbřité

Monitoring ptáků zde probíhá i nadále a jsou zaznamenávány změny, z nichž ty nejvýraznější jsou uvedeny v tomto příspěvku.

- **Kormorán velký** (*Phalacrocorax carbo*): Od roku 2012 hnízdí na ostrově Hlohovického rybníka. Z původních sedmi párů stoupl v roce 2014 jejich počet na 40 párů, v následujícím roce klesl na 27. Na Mlýnském rybníku hnízdil jeden pár v roce 2014 a 2015. Nejnápadnější je však pravidelné hnízdění kormoránů velkých ve smíšené kolonii na Zámeckém rybníku. Od roku 2010 zde hnízdí každoročně kolem padesáti párů.

Volavka červená

Čápi bílí

• **Bukač velký** (*Botaurus stellaris*): Jeho výskyt bylo možno zaznamenat jen výjimečně, v roce 2015 se však ozýval celou hnízdní sezonu ze dvou míst na Nesytu. Velice pravděpodobně zde hnízdil.

• **Bukáček malý** (*Ixobrychus minutus*): V posledních letech je zde téměř pravidelně pozorován a záznamů postupně přibývá.

Labutě zpěvné

Husy polní

- **Volavka stříbřitá** (*Egretta garzetta*): Pravděpodobně tu pravidelně hnízdí ve smíšené kolonii na Zámeckém rybníku. V roce 2014 zde úspěšně vyhníždil jeden pár, v následujícím roce dva páry.
- **Volavka červená** (*Ardea purpurea*): V roce 2011 vyhníždil v rákosinách Nesytu nejméně jeden pár.
- **Čáp bílý** (*Ciconia ciconia*): Od roku 2010 hnízdí na ostrovech Zámeckého rybníka deset až třináct párů (dříve jeden až dva).
- **Labuť zpěvná** (*Cygnus cygnus*): Vzhledem k tomu, že mám do roku 2008 zaznamenány jen tři pozorování labutě zpěvné po jednom exempláři, stojí za zmínku přítomnost šesti labutí zpěvných na Hlohoveckém rybníku - 14. a 15. června 2013.
- **Husa polní** (*Anser fabalis*): Osm až deset tisíc hus polních na Mlýnském rybníku každoročně v březnu se od roku 2008 stalo pravidlem. Nově bylo zjištěno, že téměř všechny

Husice liščí

Čírky obecné

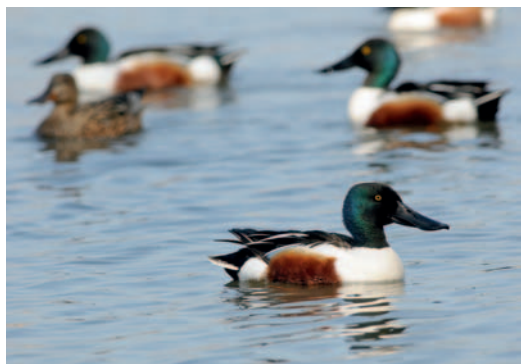
u nás zimující či protahující husy nejsou husy polní, ale tundrové (*A. serrirostris*) – ŠŤASTNÝ, K. 2015: Co je nového v ornitologii. Husa tundrová – nový druh divoké husy v České republice, Živa, roč. 63 (101), č. 4, s. 191–192.

• **Husice liščí** (*Tadorna tadorna*): Od roku 2008 zde pravidelně dva až tři páry husice liščí hnízdí. Také na jaře se zde běžně vyskytuje ve větších počtech – např. v dubnu 2014 bylo na Nesytu zaznamenáno 28 ex., v březnu 2015 na Výtopě u Nesytu 31 ex.

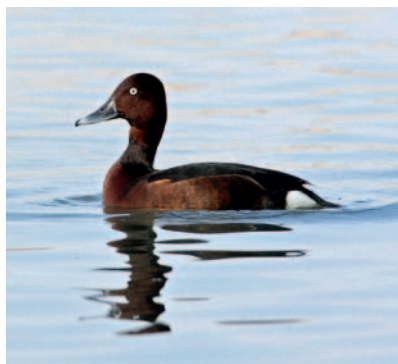
• **Čírka obecná** (*Anas crecca*): Na jaře tu protahuje zpravidla několik stovek čírek obecných, nejvíce jich bylo na letněném Nesytu v březnu 2007 – 1 100 exemplářů. Na podzim na vypouštěných rybnících bývá běžně přes tisíc ex., často i výrazně více – například 2 400 ex. dne 26. října 2012 či 2 600 ex. 26. listopadu 2014. V roce 2015 na podzim byl však nejvyšší počet čírek pouze 210 ex.

• **Lžičák pestrý** (*Anas clypeata*): Jarní průtah několika stovek jedinců probíhá beze změn. Zaznamenán byl však silný úbytek lžičáků na podzimním tahu. Naposled víc jak tisíc lžičáků jsem zaznamenal v říjnu 2006 a ještě 900 ex. v říjnu 2007. Nadále zde ovšem bývalo na podzim jen několik stovek ptáků, nejvíce do pěti set, v roce 2012 a 2015 pouze několik desítek.

• **Polák malý** (*Aythya nyroca*): Pozorování poláků malých výrazně přibývá a trend naznačený v publikaci se potvrzuje. V letech 1973 až 2006 jsem zaznamenal při 61 kontrolách 114 ex. (průměrně 1,79 pozorování za rok, 1,87 ex. na pozitivní pozorování),

Lžičák pestrý

Polák malý

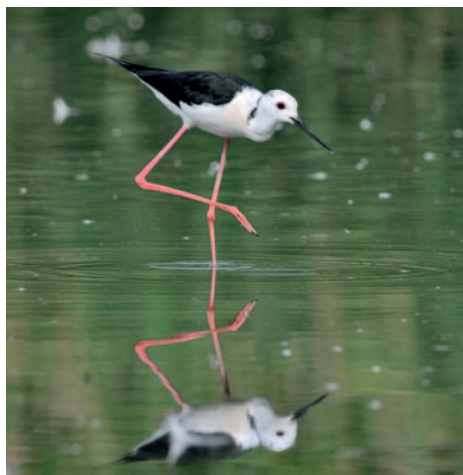

Orel mořský

v letech 2007 až 2015 jsem zaznamenal při 74 kontrolách 182 ex. (průměrně 2,46 pozorování za rok, 2,46 ex. na pozitivní pozorování).

- **Orel mořský** (*Haliaeetus albicilla*): Přítomnost orla mořského v posledních letech je zde téměř trvalá, zvláště zásluhou dospělého páru, který si u Nesytu postavil před několika lety hnízdo. Doposud však jejich hnízdění nebylo úspěšné. Výjimečný byl rok 2014, kdy se na Nesytu se sníženou hladinou až do července zdržoval větší počet nedospělých orlů. Nejvíce jsem zaznamenal 16 jedinců dne 20. května 2014.

- **Pisila čáponohá** (*Himantopus himantopus*): Na spuštěných rybnících není pisila čáponohá výjimkou. Na Prostředním rybníku bylo v srpnu 2011 až osm ex., na Nesytu v roce 2012 byla téměř trvale, nejvíce deset ex. v červenci a srpnu, v dubnu až červnu zde byli čtyři ex. Neobvyklý byl pak rok 2015, kdy byl Nesyt přeplněn a částečně bylo zaplaveno

Pisila čáponohá

Tenkozobec opačný

Rybák obecný

Prostředním rybníku hnízdily v tomto roce dva páry, v roce 2015 pět párů, na Mlýnském rybníku hnízdil v obou letech jeden pár.

Zaznamenané změny výskytu ptáků na Lednických rybnících jsou veskrze pozitivní. Některé mohou být téměř náhodné, např. zahníždění pisily čáponohé případně bukače velkého, případně krátké zdržení labutí zpěvných, většina jich je však trvalejšího charakteru – obohacení hnízdní kolonie na Zámeckém rybníku o kormorány velké, čápy bílé a volavku stříbřitou, pravidelné hnízdění husic liščích, rybáků obecných a tenkozobců opačných při výrazném snížení hladiny Nesytu.

Foto autor článku

Petr Macháček

The Most Significant Changes in Avian Wildlife at Lednice Lakes in Recent Years

The paper summarizes the most noticeable changes observed in the occurrence of bird species at Lednice lakes since 2009 when the book *Birds of Lednice Lakes* was published which described developments in this area in the years 1973–2008. The recorded changes are entirely positive. For instance, the nesting colony at the Large Castle Pond has been enriched with populations of great cormorant, white stork and great egret. In years the water level of the Nesyt pond was significantly lowered, there were regular nestings of common shelduck, common tern and pied avocet here.